

Idős Komócsin Mihály köszöntése

Betöltötte 80. életévét idős Komócsin Mihály, a forradalmi munkásmozgalom régi harcosa. Születésnapja alkalmából tegnap, szerdán este köszöntötték az MSZMP Központi Bizottsága, valamint a SZOT elnöksége nevében.

Szegedi lakásán látogatta meg a veteránt Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára: átadta a Központi Bizottság üdvözlését és ajándékát.

A SZOT elnöksége nevében Somogyi Miklós, az MSZMP Központi Bizottságának tagja köszöntötte idős Komócsin Mihályt, és átnyújtotta a Szakszervezeti Érdemérem arany fokozatát.

A bensőséges hangulatú eseményen ott volt Péter János, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, valamint dr. Németh Lajos és Szabó Sándor, a megyei pártbizottság titkára; továbbá Török József, a Szeged városi pártbizottság első titkára, dr. Konce János, a megyei pártbizottság osztályvezetője és dr. Agoston József, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának vezető titkára.

Díjnyertes kelmék

A pápai textilgyárban megkezdtek az elmúlt évben díjnyertes kelmék gyártását. Közülük igen nagy érdekldésre tarthat számot a Majna elnevezésű, amely a lipcsei őszi vásáron arany diplomát szerzett.

A szegedi vásárról hozta el a nagydíjat a Mirette, amely a legújabb divatnak megfelelően, nagyleptékű kockás, ekrű vagy nyers színű alap. Az anyak összetétele polieszter és pamut keverék. A két újdonságból egymás után rendelnek a hazai vállalatok és a külföldi cégek.

A XI. kongresszus előtt

Fejlesszük az üzemi demokráciát

Kár volna statikusan felfogni a szocialista demokráciát, még nagyobb könnyelműség lenne kampánynak, divatnak tekinteni. E témáról beszélgetve, gondolatainkat kicserélve, azonban érdemes megjegyezni, hogy nekünk, magyaroknak, vajmi kevés tapasztalatunk van általában a demokráciáról. A szocialista demokráciáról sincs sok, hiszen ebben a tekintetben három évtized csak percek, legfeljebb órákat jelent. A demokráciától minket távol tartottak, az elmúlt világ társadalmi és osztályszerkezete kizárta a lehetőséget. Napjainkban egyre inkább sürgetjük a demokrácia kiszélesítésének szükségességét, s nem véletlenül. Helyzetünk, szocialista fejlődésünk parancsolnak megköveteli, szinte továbbhaladásunk egyik lényeges feltételeként tartja számon — ugyancsak teljes joggal. Aligha véletlen, hogy a XI. kongresszus irányelveiben is tág teret kapott a szocialista demokrácia néhány kérdése, azon belül pedig az üzemi demokrácia továbbfejlesztésének szükségessége.

Az irányelvek második fejezetében azt olvashatjuk, hogy a két kongresszus között a párt kezdeményezésére tett intézkedések előmozdították az államélet és a szocialista demokrácia fejlesztését. Ennek eredményeként tervszerűbbé vált a munka, fokozódott a tömegek aktivitása, az állampolgárok érdeklődése és felelőssége a szocialista építésben, a társadalmi élet minden területén. S ez így igaz.

De lépünk közelebb az üzemi demokráciához, annak lehetséges gyakorlati fórumaihoz. Az irányelvekhez kanyarodjunk vissza, idézzük fel mondatait: „Az üzemi demokrácia a szocialista demokrácia része, amely lehetőséget ad a vállalati gazdálkodásban, a helyi és közügyekbe való beleszólásra; növeli a dolgozók felelősségtudatát, fokozza aktivitásukat. Az üzemi demokrácia jelenlegi működése és hatékonysága nem felel meg a követelményeknek, ezért mind tartalmában, mind módszereiben tovább kell fejleszteni.” Igen határozott megállapítások ezek, s valljuk be őszintén, kissé e' marasztalók is. Elképzelhető, hogy akadnak olyan vezetők, vagy beosztott dolgozók, akik nagyon is keménynek ítélik meg e sommázatot, s hivatkoznak az ő üzemiükben meglévő gyakorlatra, hogy mily bőven buzog ott a demokratikus légkör, a beleszólás lehetősége tág, az üzemi demokrácia érvényesülésének semmi gátja, a meglévő fórumok jogköre is fedezetet nyújt arra, hogy az üzemi demokráciáról ne csak beszéljenek, hanem tartalmilag is hatásos legyen. Lehet, — talán dicséretes is, ahol így van —, hogy a kibontakozás sok szegedi üzemi, gyárban nem mai keletű, érvényesül is az ott dolgozó emberek beleszólási joga, tartalmasak a brigáderkezesetek, a termelési tanácskozások, vagy az üzemi munkagyalúlések. Erre csak azt lehet válaszolni: örvendetes, de az üzemi demokrácia továbbfejlesztésének tovább kell keresni a lehetőségeit, érve a tartalomra és a formára is a fejlődést.

A kongresszusi irányelvekben a további lépésekre is találunk segítő szándékú tanácsot. Egyik megállapítás így szól: „A dolgozók véleményére támaszkodva, növelni kell az üzemi pártvezetek szerepét a vállalati terv kialakításában, eljett véleményegyeztetésében, a gazdasági munka pártellenőrzésében, a jogok és kötelességek összhangjának megteremtésében.” A mondat utolsó megállapítására külön is érdemes felfigyelnünk. Miért? Többek között azért, mert sokan az üzemi demokrácia egészét „letudják” azzal, hogy néhány generálisnak tűnő, elsősorban a munkahely bérpolitikai, szociális kérdéseivel foglalkozó döntéseknél a beosztottak véleményét is meghallgatják. A többi — úgymond — úgysem értik, a gazdasági kérdések egészéhez, a vállalati középfokú és hosszabbtávú tervekhez a munkások áttekintő képessége kevés. De menjünk tovább a mondat másik felére, a kötelessé-

gekre. Az is elterjedt már a közvéleményben, hogy az üzemi demokrácia kizárólag a beosztottak jogait, azok védelmét, mindennapos bővítésének szükségességét jelenti. Pedig könnyen érthetővé válik, hogy a jogok csak a kötelességekkel együtt valósulnak meg, a kettő nem zárhatja ki egymást, inkább feltételezi. Ezért fogalmaznak az irányelvekben úgy, hogy a jogok és a kötelességek összhangját kell megteremteni.

Az üzemi demokrácia további fejlesztésében a szakszervezetekre jelentős feladat hárul. A kongresszusi irányelvekben erről a következőket olvashatjuk: „A szakszervezetek állásfoglalásait és javaslatait a dolgozók közvetlen közreműködésével, minél szélesebb körből szerzett tapasztalatok felhasználásával alakítsák ki. Általánossá kell tenni a fizikai dolgozók bevonását az igazgatói tanácsok, a vállalati felügyelő bizottságok munkájába.” Manapság még nagyon keveset beszélünk a szegedi vállalatoknál működő — bár azt is mondhatjuk, hogy nem működő — igazgatói tanácsokról, vagy vállalati felügyelő bizottságokról. Néhol vannak ilyenek, de ezekben a testületekben még elvétve se találhatunk fizikai dolgozót. A legnagyobb szegedi textilipari vállalat igazgatói tanácsában kizárólag osztályvezetőtől felfelé kezdődik a tagság. Pedig kár nélkülözni a gyárban dolgozó szakmunkások, szocialista brigáderkezesek és — tagok, vagy a nagy tapasztalatokkal rendelkező tőzsgárdatagok közreműködését, véleményét.

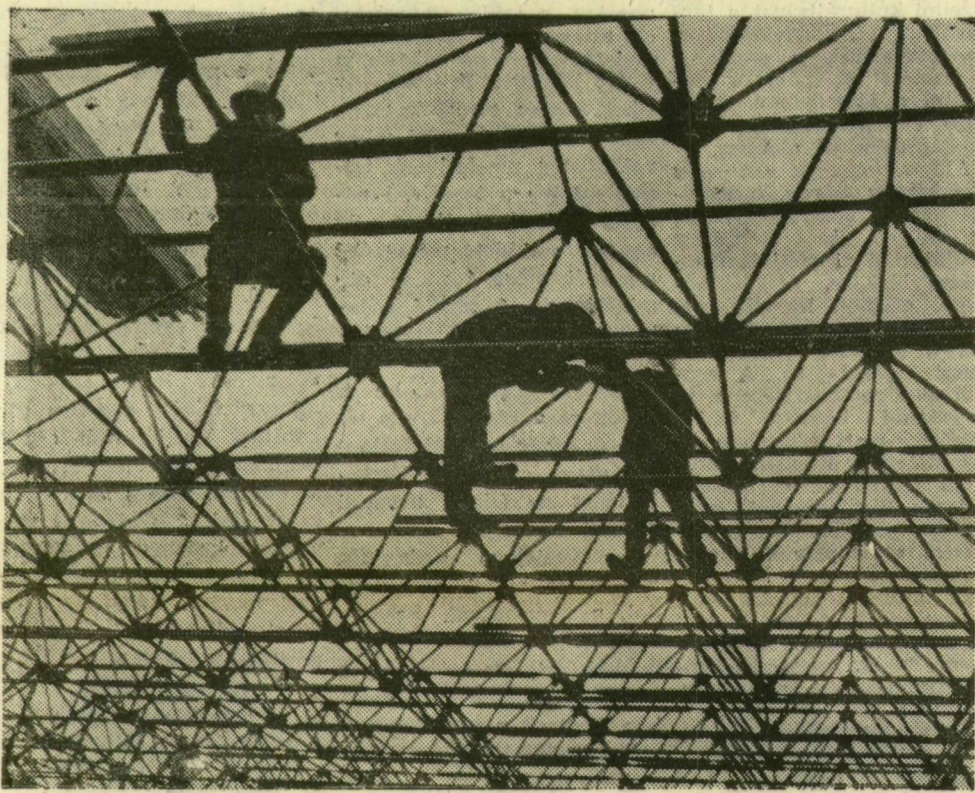
Az üzemi demokrácia érvényesüléséhez sok mindenre szükség van: elsőnek említjük talán az áttekinthetőséget. A dolgozó ember nyilvánvalóan csak abban a kérdésben mond véleményt, amelyet valamennyire ismer. Egy esztergályostól, vagy egy szövőnőtől nem lehet elvárni, hogy a kereskedelmi igazgatói tájékoztatóval ismerje a hazai és a külföldi piaci viszonyokat, de azt el lehet várni a kereskedelmi igazgatótól, hogy a piaci viszonyokról érthető — a munkások nyelvén megfogalmazott — tájékoztatást adjon egy-egy brigáderkezesnek, vagy termelési tanácskózon. A tájékoztatás a leglényegesebb előfeltétele annak, hogy a munkások véleményét is mondjanak vállalatuk gazdaságpolitikai kérdéseiben.

Itt van példának többek között az elszámolási rendszer a bérezésben, s az egész vállalati gazdálkodás életében. Túl komplikált, annyira bonyolult, hogy ember legyen a talpán, aki kiismeri magát ebben a labirintusban. Nem is véletlen, hogy a kongresszusi irányelvekben is szóva teszik: „Az üzemi demokrácia érvényesüléséhez olyan belső elszámolási rendszer kialakítása szükséges, amely a dolgozók számára pontosabb áttekinthetőséget nyújt a termelési kérdéseiről, és világossá teszi a teljesítmények szerinti részesedés mértékét. A hatékonyan működő üzemi demokrácia egyszerűsíti nagy támasza az egyszerűsített vezetésnek, javítja a vezetői munka színvonalát. Fejlesztése a vállalati irányítási rendszer tökéletesítését, a hatáskörök egyszerűsített rendezését és a dolgozók tartalmassabb, közérthetőbb informálását igényli.”

Hogy lehet tovább haladni? Elsősorban úgy, hogy jobban kell építeni a dolgozók véleményére, az üzemi demokrácia meglévő fórumaira. A munkások befolyását a vállalati közügyekben érdemes erősíteni. Felreáltás ne essék, nem azt akarjuk mondani, hogy eddig semmit sem tettünk az üzemi demokrácia kiszélesítése érdekében, hogy napjainkban akarunk startolni. Erről szó sincs, hiszen az üzemi demokrácia előrelépéseiben nem most tesszük az első lépéseket, most — amint arról a kongresszusi irányelvekben is bőven szó esik — tovább szeretnénk haladni, magasabb szinten megvalósítani az üzemi demokráciát, s ehhez kell fejleszteni az üzemi demokrácia tartalmát és fórumait.

Gazdag István

Könnyűszerkezetes üzemszarnok Felsővároson

Somogyi Karolyiné felvétele

Utolsó csavarszorítások a tetőszerkezetben

Még áll néhány régi ház a szeged-felsővárosi I-es építési területen, de a József Attila sugárút, s a Retek utca mentén magasodnak már a lakóépületek a DÉLÉP jóvoltából. A terület szemközti sarkán, a volt — és leendő — Kemes utca mellett pedig a CSOMIÉP dolgozói serénykednek; rácsos, acélszerkezetes csarnokot építenek a Szegedi Ruházati Szövetkezetnek. Sokan talán furcsállják, hogyan kerül egy üzemi az új lakóházak közé, de főlépülte után bizonyára elfogadják a tetszetős csarnokot. Nem különben azok a tarjaniak és felsővárosiak, akik itt dolgoznak ma is. A sokemeletes házak között meghúzódó, könnyeztető jóbéleltetendő földszintes épületet alapos megfontolások után, a városképi szempontok figyelembevételével hozták létre.

Tavaly szeptemberben vount fől a CSOMIÉP a kijelölt helyre, és kezdte meg az alapozási munkát. Az enyhetet kihasználva, elkészültek már a vázszerkezet összeállításával s az UNIVÁZ-labazati fal beépítésével. Június végéig — az átadás tervezett időpontjáig — beszerelik az idoműveg falat, köröskörül a labazat fölé, többretegű tetővel (legfőleg műanyag lapokkal), lefödik a csarnokot. Kiálatítják a padozatot, közműveket, utakat építene, s befejezik a tetőablakos kazánház, illetve klímaberendezés kivitelezését.

A CSOMIÉP által tervezett 1100 négyzetméter alapterületű, 5 ezer 400 köbméter légtérű csarnok 11 milliárd forintba kerül. Előnye,

hogy könnyű, előre gyártott elemekből lehet összeállítani — viszonylag gyorsan. Szegeden még egy ehhez hasonló, de felényi alapterületű, üzemet épít jelenleg a CSOMIÉP, mégpedig a gyufagyárban. Terveikben szerepel egy Marx téri állandó

jellegű kiállítási csarnok megvalósítása is. A könnyűszerkezetes épületek az említetteken kívül kiválóan megfelelnek még ABC-áruháznak, művelődési háznak, tornateremnek, s egyéb sport-, illetve oktatási intézménynek.

A 14 évesek és a nagykorúak ünnepélyes köszöntése

A személyazonossági igazolványok ünnepélyes átadásáról, s a nagykorúak, a 18 esztendőők köszöntésének teendőiről rendezett értekezlet szerdán a Parlament Góbelin-terében az Állami Ifjúsági Bizottság.

Nádor György, a bizottság titkára vitaindító referátumában elmondta, hogy az Állami Ifjúsági Bizottságának egy korábbi, az érdekelt állami és társadalmi szervekkel egyetértésben hozott határozata szerint 1974-től kezdődően minden esztendő tavaszán ünnepélyesen veszik át személyi igazolványukat a 14 évesek, s nagykorúságuk elérése alkalmából köszöntik a 18 éves fiatalok, leányokat.

Az újabb és újabb korosztályok köszöntését a forradalmi ifjúsági napok eseményéhez kapcsolják, ezeknek az állampolgári ünnepségeknak az idén a felszabadulás 30. évfordulója ad különös jelentőséget.

Az idén — s ezt követően minden esztendőben — az

ünnepséget beszélgetések előzik meg: közéleti emberek, szülők, a munkásmozgalom veteránjai váltanak majd szót, és az életkori sajátosságoknak megfelelően — arról, hogy mit jelent felnőtnékné lenni, melyek az állampolgári jogok és kötelességek.

Megérkezett a száz- A szakmai bértáblázat alkalmazásáról

A záhonyi átrakó állomásra szerdán, tegnap személygépkocsikat szállító szerelvény érkezett a Szovjetunióból. Az egyik Zsiguli szélvédő ablakán, vörös drapérián, arany színű betűkkel az alábbi magyar és orosz nyelvű felirat volt: „A 100 000. Zsiguli magyar barátainknak.” Merő véletlen, hogy a 100 000. Zsigulit is,

sok más társával együtt ugyanaz a brigád — Józsi János szocialista brigádja — rakta át a széles nyomtávú szovjet vagonokból a magyar vasúti kocsiába, amely öt évvel ezelőtt az első Zsiguliszállítmányt.

A 100 000. Zsigulit továbbított szerelvényt irányvonatként szerdán az esti órákban indították el Záhonyból Budapestre. (MTI)

A Munkügyi Minisztérium alaktására orientálja az ipari, építőipari vállalatokat. E táblázat lényegében kiegészíti az alappérendszert, mely nem szakmánként, hanem a munka jellege szerint írja elő a bérhatárokat. Természetesen továbbra is érvényes az alappérek rendszere, itt az alsó határok általában alacsonyabbak ugyan, mint a szakmai bértáblázatban, de ezek érvényesítése mindenütt kötelező.